

PARIKKALAN KUNTA

KESKUSTAAJAMAN ASEMAKAAVAN ETELÄISEN OSAN PÄIVITYS

Luontoselvitys

PARIKKALAN KUNTA

KESKUSTAAJAMAN ASEMAKAAVAN ETELÄISEN OSAN PÄIVITYS, Luontoselvitys

SISÄLTÖ

1. TAUSTA JA TAVOITTEET
2. SELVITYKSEN AINEISTO JA MENETELMÄT
3. SUUNNITTELUALUEEN SIJAINTI JA YLEISKUVAUS
4. KAAVALLINEN TILANNE HALLINNOLLISET SUOJELUPÄÄTÖKSET
5. SUUNNITTELUALUEEN LUONNON NYKYTILA
6. SUOMEN UHANALAISLAJIT (UHEX) JA LUONTODIREKTIIVIEN LIITTEIDEN IV JA I LAJISTO
 - 6.1 linnusto
 - 6.2 muut lajit
7. KASVILLISUUS JA LUONTOTYYPIT
 - 7.1 Luonnonsuojelulain mukaiset luontotyytit
 - 7.2 vesilain mukaiset luontotyytit
 - 7.3 metsälain mukaiset luontotyytit
 - 7.4 luontotyyppien metsäkuviot
8. JOHTOPÄÄTÖKSET JA SUOSITUKSET MAANKÄYTTÖÖN

LÄHTEET

LIITTEET

Liite 1 Luontotyytit

Liite 2 Linnusto

Liite 3 Arvokkaat ja huomionarvoiset luontokohteet

Ekotoni Ky

Y-tunnus 1016290-0

Vitikkalantie 4, 21570 SAUVO

GSM 0400 479740

jari.hietaranta@ekotoni.fi

kannen kuva: Kirkonkylän taajama_lännessä kuvattuna. Etualalla Kirkkolahti_

1. Tausta ja tavoitteet

Parikkalan kirkonkylän eteläosaan ollaan laatimassa asemakaavan päivitystä (Karttaako Oy 2021-). Suunnittelun kohteena oleva päivitysalue muodostuu noin 250 hehtaarin kokoisesta alueesta Parikkalan kunnan keskustaajaman eteläosassa. Keskustaajaman pohjoisemman osan sekä Särkisalmen alueen asemakaavat on päivitetty aiemmin, ja nyt päivityksen kohteena on keskustan eteläpuolinen osa, johon kuuluu muun muassa Parikkalan kirkonkylä ja Kirjolankankaan teollisuusalue.

Kunnan tavoitteena on päivittää asemakaava keskustaajaman eteläiseltä osalta. Juridisesti kyseessä on pääosin nykyisen asemakaavan muutos ja mahdollisesti osittainen kumoaminen sekä itäisellä reuna-alueella asemakaavan laajennus. Laajentumisen pinta-ala on noin 45 ha ja se on nykyisessä Kolmikannan osayleiskaavassa (Ramboll 2013) teollisuus- ja työpaikkatoimintojen aluetta. Asemakaava tulee noudattamaan tätä yleiskaavaratkaisua laajentumisalueen osalta. Suunnittelualueeseen kuuluu noin 150 tilaa, joista selkeästi suurin osa on yksityisten maanomistajien omistamia asuintontteja. Selkeästi suurin maanomistus pinta-alana laskettuna on kunnalla. Rakentamattomia pientalojen asuintontteja ei juurikaan ole.

Suunnittelukohteena on Parikkalan keskustaajaman eteläinen osa (kuva seuraavalla sivulla), joka on suurilta osin jo rakennettua taajama-aluetta. Aluetta rajaa lännessä Simpelejärvi, idässä valtatie 6 sekä Karjalan rata ja etelässä Arkusjärvi. Pohjoiseen jää keskustaajaman jo päivitetty asemakaavan osa. Laajennusalue jää valtatie 6 itäiselle puolelle ja on kooltaan noin 45 hehtaaria. Suunnittelualueeseen kuuluvat Kirkonkylän alue sekä Vierevienharju ovat valtakunnallisesti merkittäviä rakennettuja ympäristöjä (RKY).

Suunnittelun tavoitteena on ajantasaistaa nykyinen asemakaava ja samalla muuttaa koko alue digitaaliseen kaavamuotoon. Kaavan sisällön osalta noudatetaan toteutetun rakennuskannan osalta pääosin vallitsevaa tilannetta, mutta huomioidaan tarvittaessa maanomistajien muutostarpeet sekä päivitetään tietoja alueen luonnosta. Kaavoituksen tarkoituksena on saada selville myös muutostarpeet ja kaavoitusta koskevat toivomukset, jotka eivät vielä ole tiedossa sekä selvittää onko muutostarpeiden ja luontoarvojen välillä ristiriitoja.

Suunnittelutyön alkuvaiheen aikana kesällä 2021 kaavoittajan toimesta ja kunnan virkamiestyöryhmässä on listattu muun muassa seuraavia tavoitteita ja selvityskohteita suunnittelualueelta:

1. Selvitetään Likolammen pohjoisosassa puistoalueella sijaitsevien kiinteistöjen huomioinen kaavassa.
2. Seurakunnan omistaman entisen Pappilan alueella tutkitaan uutta tonttijakoa, Arkusjärven rantarakentaminen.
3. Kirjolan koulun ympäristö muokataan pitkälti toteutuneen tilanteen mukaiseksi.
4. Teollisuus- ja työpaikkatoimintojen alueet suunnitellaan siten, että tonttijako on joustava.
5. Kaavan laajennus ns. Kägönen alueelle.
6. Alueen liikenteelliset seikat huomioidaan nykyisten tarpeiden valossa.
7. Nykyisen kiinteistöjaotuksen ja vuokratonttien huomiointi alue- ja tonttirajauksissa.
8. Rakentamattomien alueiden osalta tarkastellaan asemakaava-alueen supistamistarve.
9. Asemakaavatyön yhteydessä laaditaan kaavaselostukseen yleiskaavallinen tarkastelu.
10. Kulttuurihistoriallisten kohteiden suojelu/ säilyttäminen (erillisen selvityksen pohjalta).
11. Vanhentuneiden kaavamääräysten päivitys MRL:n mukaisiksi.

Nyt laadittavana olevan suunnittelualueen länsipuolelle (Kolmikanta-Koirniemi) on laadittu yleiskaavaan liittyvä luontoselvitys vuonna 2013 (Ramboll Oy), joka osittain kattaa myös nyt päivitettävää aluetta.

Tämä luontoselvitys on laadittu osana asemakaavan päivitystyötä. Luontoselvityksestä on vastannut FL biologi Jari Hietaranta. Selvitys perustuu olemassa olevan tiedon lisäksi kevään ja kesän 2022 aikana alueelle tehtyihin maastokäynteihin. Raportin rakenteessa on pyritty noudattamaan edellä mainitun Rambollin (2013) raportin rakennetta soveltuvin osin.

2. Selvityksen aineisto ja menetelmät

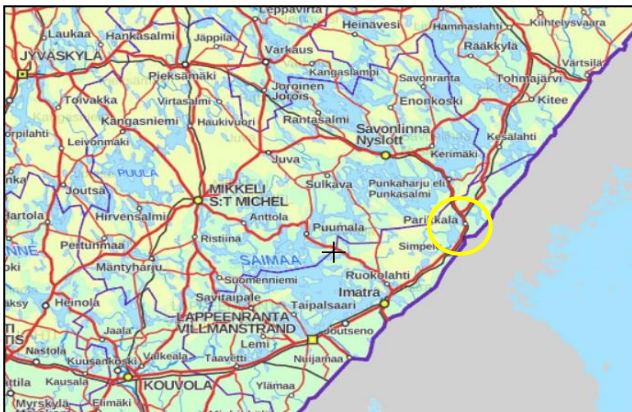
Kasvillisuus- ja luontotyyppiselvityksen maastotyöt tehtiin 14.7.2022 kulkemalla asemakaava-alue jalkaisin läpi soveltuvin osin. Pihapiireihin tai muihin tiheästi asutuille alueille ei jalkauduttu. Pääpaino oli alueille, joille uutta rakentamista ollaan suunnittelemassa. Luontoselvityksen tarkoituksena oli löytää kaava-alueella sijaitsevat metsälain (10 §), luonnonsuojelulain (29 §) ja vesilain (2:11 §) mukaiset arvokkaat elinympäristöt sekä uhanalaiset luontotyytit. Lisäksi havainnoitiin kohteiden kasviviljostoa. Maastotöiden yhteydessä tehtiin samalla havaintoja alueen linnustosta. Maastokäynnin aikana sää oli noin +21 ja aurinkoinen.

Maastotöiden lisäksi selvityksessä käytettiin hyväksi seuraavia aineistoja ja lähteitä:

- Ympäristöhallinnon Laji-GIS -tietojärjestelmä 4/2022 (sensitiivinen lajitieto).
- Maanmittauslaitos, kartta- ja ortokuva-aineisto 2022.
- Metsäkeskus, erityisen tärkeät elinympäristökuviot, 23.6.2022.
- Ramboll (2013). Kolmikannan -Koirniemen osayleiskaavan luontoselvitys.
- Juuti (2015). Parikkalan kunnan metsien Metso-suojeluesitys.

3. Suunnittelualueen sijainti ja yleiskuvaus

Suunnittelualue rajautuu lännessä Simpelejärveen, etelässä Arkusjärven pohjoisrantaan, idässä rata-alueeseen ja pohjoisessa jo päivitettyyn asemakaava-alueeseen Tiviäntiellä.

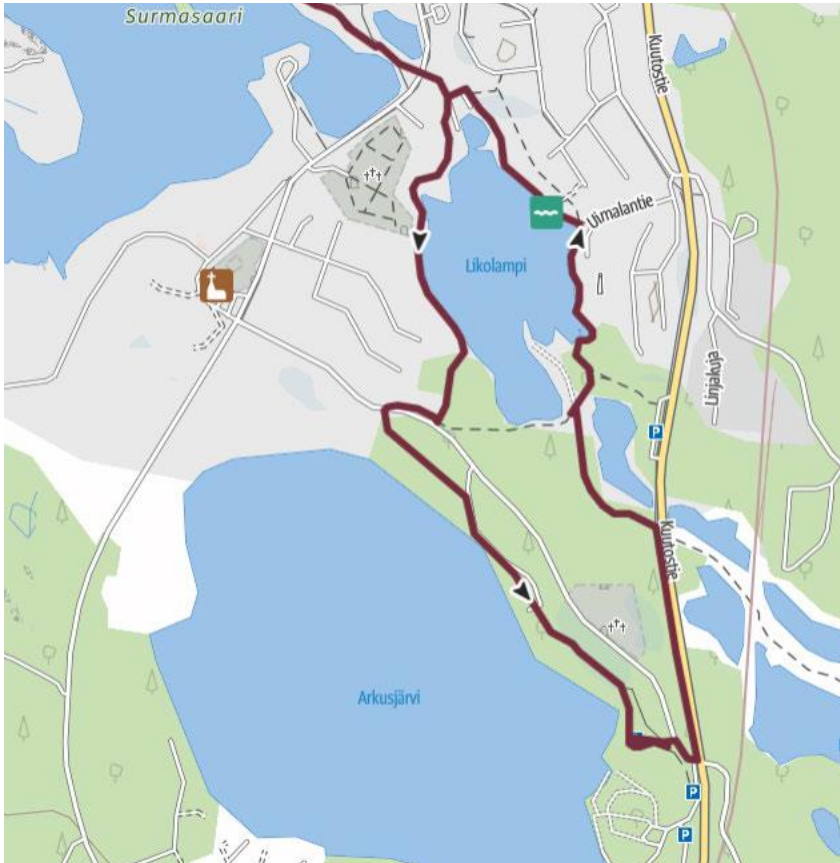

Kuvat 1ab. Suunnittelualueen yleispiirteinen sijainti ja rajaus.

Suunnittelualueen keskellä sijaitsee Likolampi (70,5 mpy) ja sen ranta-alueilla kohoaa harjumaisemaa; alueen poikki luode-kaakko suunnassa kulkee Sikoharju - Vierevienharju ja harjualueen morfologiaa, kuten suppia, deltapintoja ja sulavesiuomia esiintyy lammen molemmin puolin. Suunnittelualue on nykyisin melko tiiviisti rakennettua kylämäistä pientaloasutusta. Rakentamattomia alueita on esimerkiksi Likolammin itärannan

rinnealueilla, Likolammen eteläpuolella ja Arkusjärven rantaan rajoittuvalla pelto- ja metsäalueella. Huumannmäen alueella on asutus viljelyalueen haja-asutusta. Likolammen länsi- ja pohjoispuolet ovat tiivistä taaja-asutusta.

Nykyisin suunnittelualueella sijaitsee muun muassa Harjujen reitistö, joka on Simpelejärven rannalla ja harjumaisemissa kulkeva retkeilyreitti. Kaavasunnittelussa pyritään huomioimaan erityiset kulttuurimaisemalliset kohteet ja rakennukset, joita löytyy muun muassa kirkonkylän alueelta.

Kuva 2. Likolammen ympäristö on merkittävää virkistysaluetta. Kuvassa ulkoilureitti.

4. Kaavallinen tilanne ja hallinolliset suojelupäätökset

Suunnittelualueeseen kuuluvat Kirkonkylän alue sekä Vierevienharju ovat valtakunnallisesti merkittäviä rakennettuja ympäristöjä (RKY). Alla on esitetty maakuntakaavayhdistelmä (kuva 3).

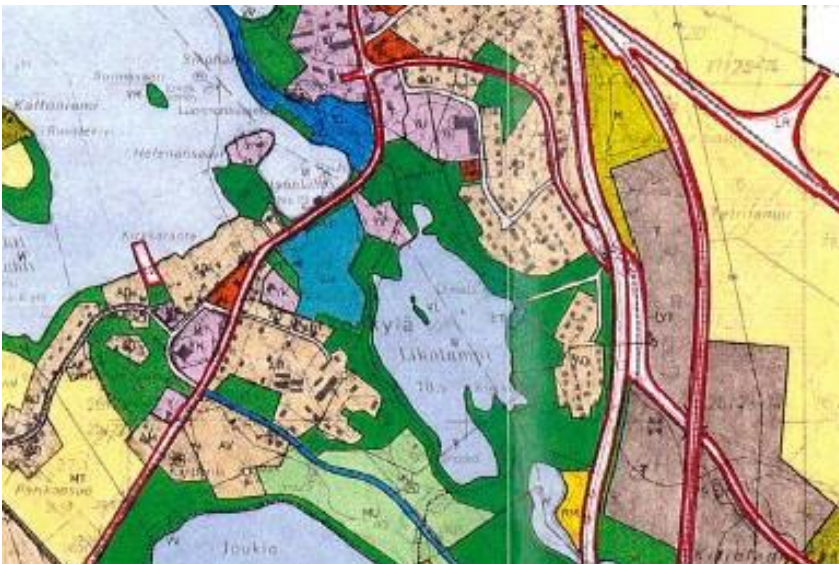

Kuva 3. Ote maakuntakaavayhdistelmästä. Likolammen alue on merkittävä ulkoilualue ja geomorfologisesti huomionarvoinen kokonaisuus.

Valtatie 6 sekä merkittävästi kehitettävä päärata korostuvat maakuntakaavassa, jossa alueelle on suunniteltu myös eritasoliittymä (valkoinen ympyrä punaisella reunuksella). Kaavaillun eritasoliittymän länsipuolella on maakuntakaavassa melko laaja matkailupalveluiden alue (RM) sekä myös matkailun ja virkistyksen kehittämisen kohdealue (oranssi raja/ mv). Kuutostien itäpuolelle jää laaja tuotantotoiminnan ja palveluiden alue (TP-1).

Likolammen itäpuolella on yhdyskuntateknisen huollon kohde ET (masto). Koko suunnittelualaue kuuluu maakuntakaavassa seutukeskuksen kehittämisvyöhykkeeseen (sk) ja Arkusjärven/ Ristimäentien suuntaan on osoitettu myös asumisen laajenemissuuntaa osoittavat punaiset nuolet. Arkusjärveä kiertää lisäksi aluevaraus A (Taajamatoimintojen alue). Suunnittelualan keskellä on tärkeä pohjavesialue (merkintä pv, sininen pistekatkoviiva). Lisäksi alueen läpi kulkee arvokas harjualue (ge/h). Laajempaan aluevarauksena kyseisellä harjualueella on MU/MY (maa- ja metsätalousvaltainen alue, jolla on ulkoilun ohjaamistarvetta sekä erityisiä ympäristöarvoja).

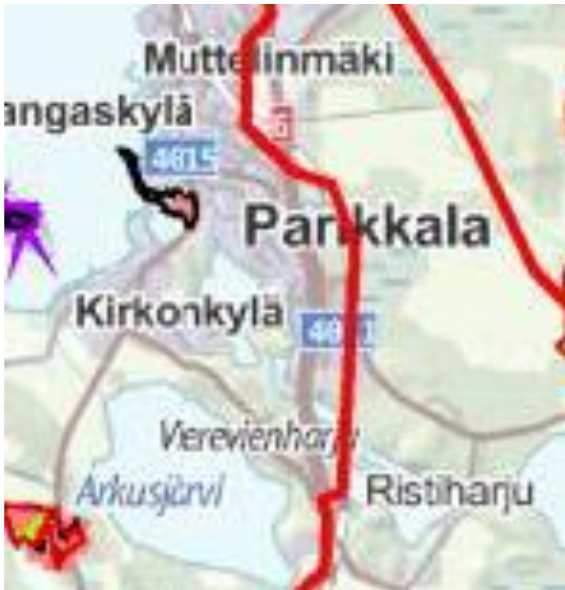
Parikkalan keskusta-alueiden yleiskaava 2010 on hyväksytty kunnanvaltuustossa 14.11.1989. Yleiskaavaa ei ole vahvistettu, joten se on ns. ohjeellinen yleiskaava (kuva 4).

Kuva 4. Yleiskaava vuodelta 1989.

Yleiskaavassa Likolammin lähiympäristö on osoitettu VL alueiksi (lähivirkistysalue) ja eteläosassa on laajasti myös MT (maatalousalue) ja MU-alueita (maa ja metsätalousalue, jonne ulkoilun ohjaamistarvetta).

Nyt suunniteltavalla alueella ei ole perustettuja suojelualueita. Suunnittelualan välittömässä läheisyydessä on kuitenkin Sikoharjun suojelualue (Maakuntakaavan kohde SL58). Maakuntakaavayhdistelmässä (ks. edellä) harjualueita Likolammin ympäristössä on merkitty ge/h-merkinnällä. merkinnällä viitataan arvokkaaseen harjualueeseen; sekä geomorfologian että maisemakuvan kannalta. Suunniteltavaan alueeseen ei myöskään sisälly Natura-verkostoon kuuluvia alueita tai valtakunnallisiin tai seudullisiin suojeluohjelmiin kuuluvia alueita.

Kuva 5. Lähialueen suojeltuvia alueita. Kaava-alueella ei ole perustettuja suojelualueita.

5. Suunnittelualan luonnon nykytila

Parikkala sijaitsee eteläborealisella kasvillisuusvyöhykkeellä ja Laatokan Karjalan luonnonmaantieteellisellä alueella. Suunnittelualan ominaispiirteissä näkyy myös Sortavalan lehtokeskuksen vaikutus. Suunnittelualue sijoittuu I Salpausselälle ja se on geologisilta piirteiltään vaihtelevaa.

Suunnittelualan hallitsevat maisemapiirteet muodostuvat Likolammista, sitä ympäröivästä harjumaisemasta sekä eteläosan viljelymaisemasta. Harjuympäristöön sijoittuu erilaisia pinnamuotoja aina supista valoisiin harjurinteisiin ja *kame*-maastoihin. Eteläosassa on puolestaan tasaista sanduri- ja deltapintaa, joka on otettu tehokkaaseen viljelykäyttöön. Harjualueiden kasvillisuus vaihtelee ylärinteiden valoista mäntyvaltaisista kankaista (VT, CT) alarinteiden melkoisen reheviin sekametsiin (MT, OMT). Ihmistoiminnan vaikutus ilmenee selvästi kenttäkerroksen rehevöitymisestä ja paikoin rinteiden kulumisena (mm koulun, uimarannan alueella). Harvennushakkuita ja muita metsähoitotoimia on tehty laajasti.

Tonttien ja pihapiirien ja reuna-alueiden kasvillisuus on luonnollisesti sekoitus alkuperäistä metsäkasvillisuutta ja kulttuuri- ja istutettua lajistoa (ks. esim. kuvat 6a).

Kuvat 6a. Alueen luonto on kauttaaltaan ihmistoiminnan muovaamaa. Paikoin on kuitenkin säilynyt reheviä lehtomaisia metsälöitä ja reunavyöhykkeitä.

Likolammen ympäristö on merkitty II luokan pohjavesialueeksi. Alue on osa I. Salpausselän reunamuodostumaa, josta suuntautuu pitkittäisharju luoteeseen. Maaperä on pohjaveden muodostumisalueella hiekkaa ja soraa (ks. edellä rajaus maakuntakaavasta).

6. Suomen uhanalaiset lajit ja luontodirektiivin liitteiden IV (putkilokasvit, eläinlajit) ja I liitteen lajisto (linnusto)

6.1 Linnusto

Suomen uhanalaisten eliölaajien (UHEX) ja EU:n direktiivilajistoa (DIR) esiintymistä selvitetiin Suomen ympäristökeskuksen ylläpitämästä laji.fi –tietojärjestelmästä. Käytössä oli sekä ns. asiantuntija-aineisto sekä avoin tietokanta, jossa ei anneta tietoja kaikkein sensitiivisistä lajeista. Tässä raportissa esitetään asiantuntija-aineiston tiedot vain karkeistettuna. Lisäksi aineiston kokoamisessa käytettiin Birdlife:n havaintoja sekä omia kenttähavaintoja. kesältä 2022.

Koottujen aineistojen perusteella voidaan suunnittelualueelta tai sen välittömässä läheisyydessä erottaa yksi linnustollisesti merkittävä aluekokonaisuus; Kirkkorannan-Papinlahden muodostama ranta-alue ja läheinen vesialue. Papinlahti ei sisälly nyt suunnittelun kohteena olevaan alueeseen, mutta sijoittuu sen välittömään läheisyyteen.

Kirkkorannan alue- ja erityisesti Papinlahti on merkittävä vesi- ja ranta-alue erityisesti muuton aikaisena levähdysalueena ja saalistusalueena, mutta myös pesimälinnuston kannalta. Pääosin kuviolla 25. Alueen lajistosta voidaan todeta seuraavaa (esiintymispaikka tai alue on vain suuntaa antava kartan aluerajauksen sisällä):

kuhankeittäjä(EN)	ruskosuohaukka (DIR)	isokoskelo(VU)	satakieli
taivaanvuohi(VU)	sinitiaainen	pikkukäpylintu	luhtahuitti(DIR)
kaulushaikara	haapana(VU)	ruokokerttunen	peippo
sirittäjä	sarvipöllö	härkälintu	pajulintu
tiltalti	keltavästäräkki	sinisorsa	silkkuiikka(NT)
haarahaukka	lehtopöllö	laulujoutsen (DIR)	punavarpunen(NT)
laji(DIR,VU)	mehiläishaukka(DIR)	tavi	pajusirikka(VU)
harmaahaikara	räkättirastas	kuikka(DIR)	jouhisorsa(EN)
lehtokerttu	harmaalokki	naurulokki(VU)	haarapääsky(NT)
valkuposkivanhi(DIR)	kalalokki	viherpeippo(VU)	liro(DIR,NT)
tikli	jaloahaikara	puukiiپیچ	telkkä
viitakerttunen	kanadanhanhi	pikkulokki(DIR)	

Arkusjärven rantavyöhykkeellä, lähialueen peltoalueilla ja Arkusjärven vesialueella on tehty aikaisemmin ja tehtiin maastokäynnin aikana muutamia kiinnostavia havaintoja (kuvio 15 ja vesialue).

metsäkirvinen	tiltalti	haarahaukka	lehtokerttu
sirittäjä	pajulintu	sepelkyyhky	palokärki(DIR)
kuhankeittäjä(EN)	räkättirastas	peippo	laulujoutsen(DIR)
kuikka(DIR)	kiuru	harmaapäätikka(DIR)	lehtokurppa
punatulkku(VU)	viitakerttunen	kalalokki	sirittäjä
järripeippo	mustarastas	selkälokki(EN)	haarapääsky(NT)
luhtakerttunen	talitiaainen	västäräkki	töyhtöhyppä
kalatiira(DIR)			

Likolammen lähiympäristössä (vesialue ja ranta-alueet) on myös tehty muutamia kiinnostavia havaintoja, mutta lajimääräisesti em. niukemmin (kuvio 12).

sirittäjä	metsäkirvinen	käpytikka	palokärki(DIR)
kuhankeittäjä	västäräkki	hernekerttu	puukiiپیچ
kuikka(DIR)	talitiaainen	kultarinta	selkälokki(EN)
peippo	punarinta	kirjosieppo	punatulkku
urpiainen	harmaasieppo	laulujoutsen(DIR)	rantasipi
telkkä	pikkulokki(DIR)	räkättirastas	peukalainen
mustarastas			

Likolammen pohjoispuolen rakennettu ympäristön lajistossa on tavattu ainakin seuraavia lajeja (kuvio 12):

harmaapäätikka(DIR)	kirjosieppo	tiltalti	pähkinänakkeli(VU)
mustarastas	västäräkki	kottarainen	
pajulintu	vihervarpunen	niittykirvinen	
pikkuvarpunen	peippo	metsäkirvinen	

Muiden alueiden osalta lajien hajahavainnoja on esitetty kartalla. Tarkemmin rautatien itäpuolisesta alueesta on linnustoa selvittänyt Ramboll (2013) osana Kolmikannan-Koirniemen luontoselvitystä. Listaukset eivät ole kattavia, mutta antavat riittävän kuvan eri alueiden lajistosta. Lihavoinnilla ja tunnuksella DIR on esitetty direktiivilajistoon ja Suomen UHEX-rekisteriin (NT, VU, EN) kuuluvat lajit. Olemassa oleva aineisto on koottu 1.3.2018 jälkeisistä havainnoista.

6.2 Muu lajisto

Suunnittelualueella tiedetään esiintyvän esiintyvän luontodirektiivin liitteen IV mukaisia lajeja (kuvio 20).

Suomen lajitietokannan mukaan (aineistopyyntöjärjestelmä) Suomessa UHEX-lajeista (muut kuin linnut) alueella tavataan tai on tavattu seuraavat lajit (löydöt sijoittuvat pääosin kuviolle 20):

kauharustojäkälä (2003-2005)CR	hentoristikiitäjäinen (2002-2003) VU
hietaseppä (2003-20012) VU	rastipyörökärsäkäs (2003) EN
kallashaivekiitäjäinen (2004-2016) VU	mäkiminttukiillokas (2003-2006) VU

Selvitysalueella ei tiedetä esiintyvän eikä maastokäynnillä havaittu erityisesti suojeltavia lajeja. Suunnittelualueelta ei löydetty merkkejä liito-oravan esiintymisestä eikä lajitietokannan mukaan aikaisempiakaan esiintymistä tunneta.

7. Kasvillisuus ja luontotyyppiselvitys

Maastotöiden tulokset esitetään seuraavassa kohdekuvausina sekä liitekartalla. Alustava maastokartoitus tehtiin alueelle syksyllä 2021 sekä yksityiskohtaisemmin 12–14.7.2022. Kesän kartoituksissa selvitettiin suunnittelualueen luontotyyppisiä sekä kasvillisuutta sekä tehtiin havainnoita kohteiden linnustosta. Kaikki selvitykset kohdennettiin pääasiassa suunnitelluille rakentamisalueille ja näiden lähiympäristöön. Selvityksessä kiinnitettiin erityistä huomiota mahdollisiin arvokkaisiin luontokohteisiin, kuten uhanalaisiin luontotyyppisiin, metsälain erityisen tärkeisiin elinympäristöihin ja luonnonsuojelulaissa suojelluiksi määriteltyihin luontotyyppisiin. Suunnittelualueen muutoksen alaiset alueet kuvioitiin luontotyyppien esiintymisen ja puuston rakenteen mukaan.

7.1 Luonnonsuojelulain mukaiset luontotyypit

Selvitysalueella ei ole luonnonsuojelulain (LSL 29§) nojalla suojeltuja luontotyyppisiä. Kuviolla 27 on jalavaa kasvava alue, mutta sitä ei voitane pitää LSL:n mukaisena luontotyyppinä koska puusto ei ole luonnollisesti syntynyt. Kuviolla 26 on myös jaloja lehtipuita (tammi, lehmus) mutta aluetta on käsitelty voimakkaasti.

7.2 Vesilain mukaiset luontotyypit

Selvitysalueella ei havaittu vesilain (2§:11) mukaisia vesiluonnon suojelutyyppeihin kuuluvia kohteita.

7.3 Metsälain mukaiset luontotyypit

Selvitysalueelta voidaan katsoa löytyvän tuoreen lehdon kaltaisia luontotyyppisiä Likolammen itärannalla (kuviolla 12; kaksi laikkua) sekä kosteita lehtolaukkuja kuviolla 14, 16 ja 19.

7.4 Uhanalaiset luontotyypit

Selvitysalueella ei havaittu uhanalaisiksi luokiteltuja (Raunio ja muut 2008) luontotyyppejä. Alueen metsät ovat pääosin metsätaloustoimin käsiteltyjä tai pihapiirien luontoa.

7.5 Luontotyyppikuviot

Kuvio 1

Kuviolla esiintyy ojitettua varttunutta mäntyvaltaista turvekangasta (ojitettua aluetta). Sekapuuna kasvaa koivua ja jonkin verran kuusta ja pihlajaa. kenttäkerroksen valtalajit ovat mustikka, puolukka ja oravanmarja. Lisäksi mm metsäalvejuurta ja paikoitelleen kanervaa, suopursua. Melko runsaasti on myös hakkuuaukkoja ja nuorehkoa kasvatusmetsää.

Kuvat 7ab. Mäntyvaltaista kangasta, jossa nuorta koivua ja pihlajaa sekapuuna.

Kuvio 2

Hakkuualue.

Kuvio 3

Melko voimakkaasti käsiteltyä lehtomaisen kankaan kuusikkoa, Myös kuvion eteläosassa avohakattua aluetta.

Kuvio 4

Kuvio aktiivikäytössä olevaa peltoa, viljelyalueita tai laidunta.

Kuva 8. Huumanmäen peltoaluetta.

Kuvio 5

Tuoreen kuusikankaan varttunutta metsää. Tuoreen lehdon (OMaT) piirteitä. Metsätaloustoimin hoidettua kuusikkoa. Kasvilajistoon kuuluu mm sudenmarja, sinivuokko, käenkaali, lillukka, oravanmarja, metsätähti, metsäkurjenpolvi, ahomansikka, huopaohdake ja harmaasara.

Kuvio 6

Kuvio koostuu pääosin kasvatuskoivikosta. Jonkin verran on ilmaantunut nuorta kuusta pensaskerrokseen ja suunnittelualan rajan läheisyydessä on enemmän varttunutta turvekangasta (vrt. kuvio 1).

Kuvio 7

VT 6:n itäpuolella sen ja rautaien väliin jäävä alue käsittäen mm vanhan kaatopaikan ympäristössä laajasti nuorta lehtipuustoa, joka muuntuu vähitellen mäntyvaltaiseksi sekapuustoksi. Idempänä nuorta kuusivaltaisempaa sekapuustoa, jossa lehtipuuston seassa. Myös VT6:n reunavyöhykkeessä nuorehkoa lehtipuustoa runsaasti alispuuna. Rehevä kenttäkerros; rätvänää, tuoksusimaketta, huopaohdaketta, syysmaitiaista, koiranputkea ja tuoreen kankaan lajistoa kuten metsätähteä, oravanmarjaa, käenkaalta, metsäälvejuurta, metsäimarretta, ja runsaasti heinälajistoa. Ihmistoiminnan vaikutus ilmenee laajasti kaatopaikan vaikutuksesta. Kuvion pohjoisosaa mäntyvaltaisempaa.

Kuvat 9ab. Valtatie 6 itäpuolen kasvillisuutta. Nuori rehevä lehtipuusto on vallitseva luontotyyppi. Ihmistoiminnan vaikutus on ollut merkittävää.

Kuvio 8

Rakennetut alueet; asutusalueet, pihapiirit, hoidetut puistoalueet, yritys- ja varastoalueet. Usein lajisto monipuolinen sekoitus kulttuurilajistoa ja -suosioita yhdessä luonnon kasvillisuuden kanssa erityisesti reunavyöhykkeillä.

Kuvat 10ab. Alueella on runsaasti kulttuuriympäristöjä.

Kuvio 9

Kuviolla kasvaa tuoreen kankaan (MT) varttunutta mäntyvaltaista metsikköä, jossa sekapuuna esiintyy koivua ja hieman kuusta. Kenttäkerroksen valtalajistoon kuuluvat mustikka, puolukka, metsäälvejuuri, metsätähti, kangasmaitikka ja oravanmarja. Paikoitellen kasvaa sananjalkaa, paimenmataraa, sinivuokkoa ja kieloa.

Kuvat 11ab. Tyypillistä harjualueen kasvillisuutta, jossa mänty dominoi. Lehtipuustoa runsaasti alispuuna

Kuvio 10

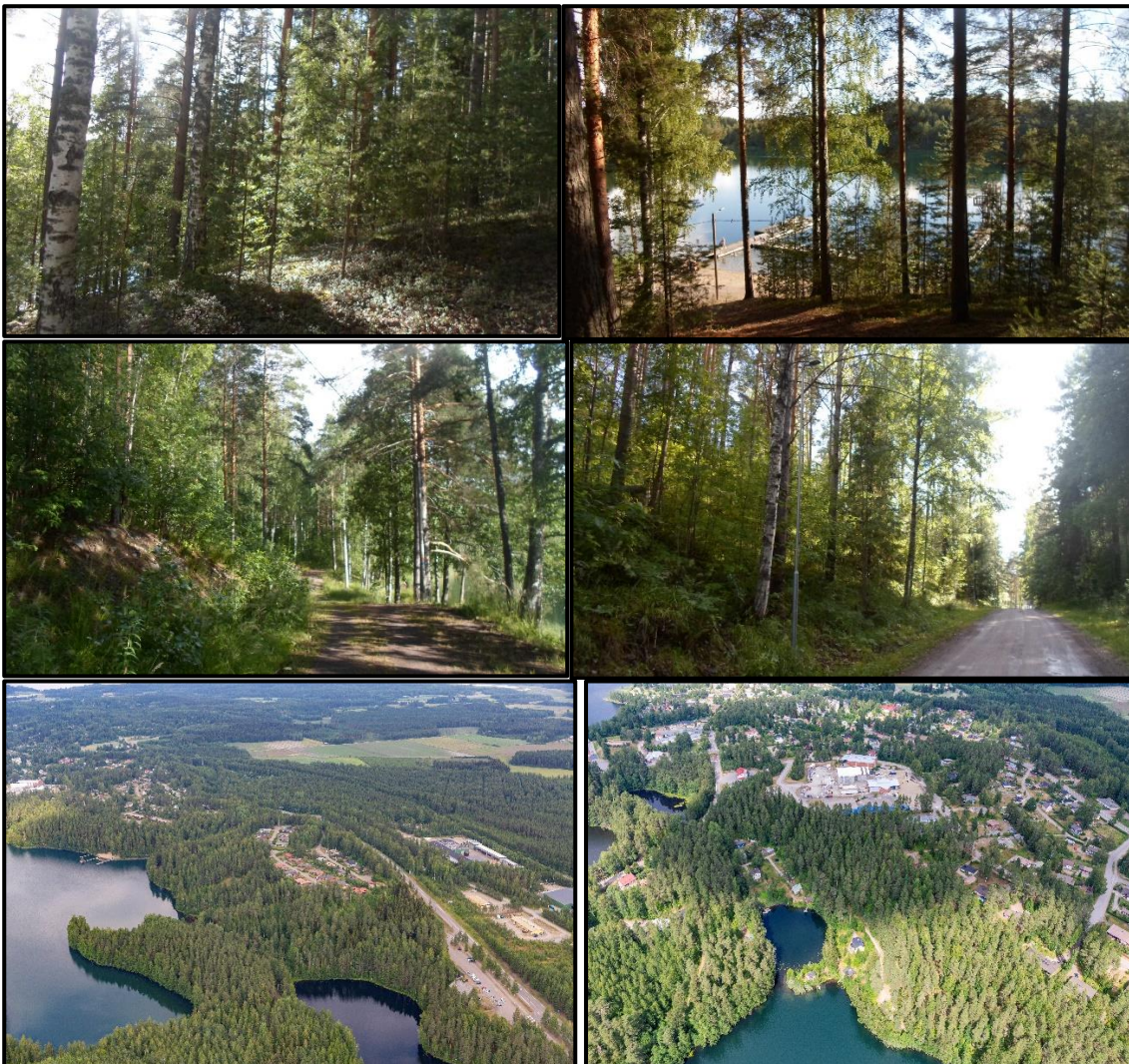
Taimivaiheen puustoa tai nuorta kasvatusmetsää. Ei maapuita tai pystypökkelöitä. Lehtipuuston osuus vähäinen. Kuvio rajoittuu teollisuusalueeseen pohjoisessa ja idässä rataan.

Kuvio 11

Teollisuusalueen ja VT 6 välinen reunavyöhyke; puusto pääosin nuorta taimivaiheen lehtipuustoa, pensaikkoa ja jonkin verran hieman varttuneempaa mäntyä. Ei maapuita tai pystypökkelöitä.

Kuvio 12

Likolammen itärannan Likolampeen viettävä rinnevyöhykkeet Uimalantien ympäristössä lammen itärannalla ja samantyyppistä harjurinteiden kasvillisuutta on myös esimerkiksi Huumanmäellä ja Likolammen länsirannalla Kappelin ja Iltanotkon välisellä alueella. Metsätyyppi on kuivahkoa tai jossain määrin tuorehkoa mäntyvaltaista kangasmetsää. Harjulla on yli 150 v. kilpikaarnaisia mäntyjä n. 20 % puista. Paikoin latvusaukkoisuutta. Rantaviivassa tervaleppä/koivu rivistöä. Koulun lähellä havaittavissa selvää kenttäkerroksen kulumista. Hiekkapaljastumia. Selvimmin näkyvissä uimarannan edustalla, jatkuen alas vedenrajaan uimarannaksi. Näkyvin putkilokasvi on kangaskorte. Metso-raportissa (Juuti 2015) kuviolta erotettu useita huomionarvoisia kohteita. Nykyisin kenttäkerroksen rehevöityminen on entisestään edennyt. Myös keyyenliikenteen väylän ja Likolammen väliin on jäänyt kapea rehevää tervaleppää ja koivua kasvava vyöhyke. Hyppyrin alastulorinteiden vieressä on rinteessä matala suppa lähiympäristöineen, johon on kehittynyt tuorehko lehto koivuineen, haapoineen ja lehtopensaineen. Lehto jatkuu myös Uimalantien vastakkaisella puolella samalla korkeudella rinteessä ulottuen lähelle rivitaloasutusta. Tästä laikusta suuntaan mentäessä rinne muuttuu kuivemmaksi, jossa on pieniä hiekkapaljastumia kangaskortemattoineen. (katkoviivalla erotettu huomionarvoisimmat kohteet).

Kuvat 12ae. Näkymiä Likolammen itärannan harjuympäristössä ja ilmakuvat itä- ja pohjoisranta.

Kuvio 13

Kuvio sijoittuu Vierevienharjun pohjoisosaan ja peltoalueen länsipuolelle. Harju on valtakunnallisessa harjijensuojeluohjelmassa. Harjulla on yläosassa vanhaa kilpikaarnaista mäntyä. Kelopuita esiintyy harvakseltaan, samoin joitakin mäntymaapuita. Metsätyyppinä on MT ja osin myös VT. Alaosassa on tuorehkoa kuusivaltaista kangasta ja lehtomaisia suppakuoppia. Myös tuulenkaatoja ja kelopuita esiintyy harvakseltaan. Kasvillisuus on paikoin lehtomaisen rehevää alarinteillä ja suppapainanteissa. Rantavyöhykkeellä on tervaleppää ja koivua, myös lahoppua esiintyy melko runsaasti.

Kuvat 13ad. Tyypillistä harjualetta suppakuoppineen Vierevienharjulta suunnittelualueen eteläosasta.

Kuvio 14

Törölammen (SL-alue) kaakkoispuolella Parikkalantien itäpuolella sijaitseva lehtomainen alue. Lienee alun perin Törölammen rantalehtoa. Puustoltaan vanhaa, runsaslahopuustoiset lehtipuita kasvavat lehtomainen alue. Ihmistoiminnan vaikutus ilmeinen, jossa joitain järeitä tervaleppiä ja haapoja. Tiheä lehtopensas kerrostuma: hiirenporras ja mesiangervo.

Kuvio 15

Arkusjärven kapea rantavyöhyke on lehtipuuvallista nuorta puustoa. Puustossa on harmaaleppää, koivua, tuomea ja paikoin vaahteraa. Rantaa reunustaa kapea luhta.

Kuva 14. Arkusjärven kapeaa puustoista rantavyöhykettä.

Kuvio 16

Lehtipuuvaltaiset reunavyöhykkeet Ristimäentien molemmin puolin. Puustossa haapaa, harmaaleppää, pihlajaa ja koivua sekä sekapuuna kuusta. Jonkin verran maapuita ja tuulenskaatoja.

Kuvio 17

Kirkkomäentien lounaispuolella Huumanmäen lakialueet kuivaa mäntykangasta, joka alempana rinteitä muuntuu kuivahkoksi mäntyvaltaiseksi kankaaksi. Lehtipuiden määrä on vähäinen: lähinnä koivua, myös jonkun verran koivua esiintyy.

Kuva 15. Huumanmäen metsäalue.

Kuvio 18

Valtatie 6 sallii valoa kuviolle. Kenttäkerroksen puolukka ei ole näillä kohtaa aivan niin kattava ja välissä on jäkälämättäitä. Pensaskerros on heikko, pääasiassa pientä katajaa. Siitä ei ole tietoa onko tiesuola vaikuttanut myös kasvillisuuden karuuteen.

Kuvio 19

Lammen rannalla on runsaasti lehtipuita; suurimmaksi osaksi tervaleppää. Jonkin verran myös koivua, halavaa ja harmaaleppää. Tervaleppä -vyöhykkeen takana rinteessä on haaparyhmiä ja koivuja. Kaikki nämä muodostavat lahoppua sekä kuivan maan puolelle että sortuneena rantaveteen. Tikansyönnöksiä esiintyy.

Kuva 16 . Etualalla lammen pohjoisrannan kuviot 18 ja 19 ja taustalla kuvio 10 ja 11.

Kuvio 20

Nuorta taimivaiheen kuusikkoa, joka lännessä rajautuu ketoalueeseen, mikä osin pihapiiriä.

Kuva 17. Kuvio 20 ja 26 kuvan keskellä.

Kuvio 21

Tiviäntien varren asutuksen keskelle jäänyt tuoretta mäntykangasta kasvava metsäalue. Aluspuuna jonkin verran lehtipuuta Merkitystä läheisen koulun luontokohteena. Ei maapuita tai pystykeloja. Kookkaampaa lehtipuustoa lähinnä kuvion reuna-alueilla. Lehtipuusto muodostuu lähinnä koivusta ja pihlajasta.

Kuva 18 . Suunnittelualueen pohjoisosan asutusalueetta ja pihapiirejä. keskellä kuvio 21 ja Tiviäntien kaarre.

Kuvio 22

Likolammen länsipuolen harjun rinnealueen muuta ympäristöä rehevämpi kuusivaltainen sekapuusto Pappilankadun itäpuolella, jossa lehtipuustoa melko runsaasti sekapuuna, jonkin verran maapuita. Kenttäkerroksen valtalajina mustikka. Lisäksi mm. metsäalvejuurta, metsäimarretta, oravamarjaa, käenkaalta ja metsätähteä. Ihmistoiminnan vaikutus ja asutuksen läheisyys ilmenee kenttäkerroksen heinittymisenä.

Kuvio 25

Rehevä lehtipuuvaltainen rantavyöhyke. Lehtomainen alue, joka aikaa myöten puuston vanhentuessa voisi kehittyä hyvin monimuotoiseksi kokonaisuudeksi. Puustossa haapaa, terva- ja harmaaleppää, koivua, haapaa, pajuja, koivua. Linnustollisesti erittäin monimuotoinen kokonaisuus jo nyt niin pesimälinnuston kuin muutonaikaisten levähtäjien takia.

Kuvat 19ab. Kirkkorannan ja Pyöriälahden (suunnittelualueen alueen ulkopuolella) muodostama kokonaisuus on linnustollisesti huomionarvoinen.

Kuvio 26

Vierevintien pohjoispuolen harjurinne, jonka alaosassa monipuolinen lahtipuulajistoa; jaloja lehtipuita; vaahteroita, metsälehmusta, tammia sekä koivua, pihlajaa, harmaaleppää. Kenttäkerroksessa tuoreen tai lehtomaisen kankaan lajistoa. Metsähoitotoimia toteutettu ja mm. lehmuksia on kaadettu. Ylispuuksi on jätetty kookkaita mäntyjä siemenpuuasentoon.

Kuvat 20ab. Vierevientien pohjoispuolen rinnealuetta. Alueella on toteutettu hakkuita, mutta vielä on jäljellä joitain kookkaista jaloja lehtipuita.

Kuvio 27

Hyvin säilynyt komea jalaville istutettu metsälö. Ehdottomasti säilyttämisen arvoinen erikoisuus. Sen länsipuolella koivikkoa (kuvio 29).

Kuvat 21ab. Vasemmalla jalavaa kasvava alue ja oikealla länsipuolen koivikkoa.

Kuvio 28

Vierivientien eteläpuolella eteläpuolen peltoalueeseen rajautuen on jyrkkää harjurinnettä. Kasvillisuus on lehtomaisen rehevää. Puusto (kuuset) ovat järeitä. Maapuita on paikoin runsaasti.

Kuvio 29

Kuviolla harvennettua istutuskoivikkoa.

Kuvio 31

Radan läheisyydessä Kannaksentien ympäristössä nuorta sekapuustoa kasvava kuvio, joka ulottuu etelässä aina teollisuusalueelle asti. Kuviolla ihmistoiminnan vaikutus on ilmeinen: puusto on nuorta sekapuustoa; mäntyä, koivua ja kuusta ja kenttäkerros heinittynyttä. Ei maapuita tai pystypökkelöitä.

Kuvat 22ab. Kannaksentien varren teollisuusaluetta ja tyypillistä reunavyöhykkeiden puustoa.

8. Johtopäätökset ja suositukset maankäyttöön

Suunnittelualueen kasvillisuus ja luontotyypit ovat kauttaaltaan ihmistoiminnan vaikutuksen alaisia luontotyyppisiä. Luontotyypit vaihtelevat itäosan mäntyvaltaisista turvekankaista ja sekapuustoisista reunavyöhykkeistä Likolammen ranta-alueiden harjukankaisiin, joissa nähtävissä selvä vyöhykkeisyys; rinteiden alaosan tuoreista, osin jopa lehtomaisista kankaista aina lakialueiden kuiviin kankaisiin. Suunnittelualueen pohjoisosat ja länsiosat ovat kauttaaltaan asumisalueita tai lounaisosaltaan peltoja ja viljelyksiä. Pihapiirien ja niiden reunavyöhykkeiden kasvillisuus voi olla hyvinkin rehevää ja monimuotoista mutta niiden lajistoa ei tässä yhteydessä tarkemmin selvitetty.

Kirkkorannan-Pyöriälähti muodostavat linnustollisesti huomionarvoisen kokonaisuuden. Kaavoitettavalla alueella jo rakennetuille ranta-alueille tuskin kohdistuu suuria uusia maankäyttöpaineita. Mainittu ranta-alue on täyteen rakennettu lukuun ottamatta Helenansaaren länsi-lounaisrantaa, mikä tulisi jättää nykyiselleen.

Arkusjärven pohjoisrannalla on tehty ja tehtiin muutamia havaintoja direktiivi- ja UHEX-lajeista, mutta kohde on edellä mainittua Kirkkorannan-Pyöriälahden aluetta linnustollisesti huomattavasti vaatimattomampi. Samoin Likolammella ja se ranta-alueilla on kiinnostavia lajihavaintoja, mutta mahdollinen rakentamiseen ei linnuston kannalta liene merkitystä. Mutta etenkin lammen itärannalla on kuitenkin huomioarvoisia luontotyyppisiä, jotka tulisi huomioida maankäytön suunnittelussa. Osa linnustohavainnoista sijoittuu edellä mainittujen rajausten sisälle. Oheisella liitekartalla on rajattu huomionarvoiset luontotyypit ja kokonaisuudet. mainitut luontotyypit eivät edellytä SL-alueiden perustamista.

Kuvio 12

Likolammen itärannalla edustavia harjuluontokohteita. Lajistollisesti merkittäviä harjujen ympäristöjä. Alueella on kokonaisuutena merkitystä myös virkistyskäytön kannalta. Tuoreita lehtolaikkuja ja eteläosan maisemallisesti huomionarvoinen kokonaisuus. **Suositus:** Tulisi jättää lisärakentamisen ulkopuolelle.

Kuvio 13

Lehtomainen suppakuoppa lähiympäristöineen (A) ja Vierevintien jyrkänteen eteläpuolen jyrkkärinteinen rehevä rinnekasvillisuus(B). **Suositus:** Sekä kasvillisuudeltaan että geomorfologialtaan huomionarvoisia kokonaisuuksia, jotka tulisi jättää rakentamisen ulkopuolelle.

Kuvio 14

Tuore ja kostea lehtolaikku, jossa järeitä terva- ja harmaaleppiä, hieskoivua ja haapoja. Runsaasti lehtopensaita tiheikkönä. Voisi olla METSO-kohde. Metsälakikohde. **Suositus:** Tulisi jättää rakentamisen ulkopuolelle. Liittyy kiinteästi länsipuolen Törölammen suojelualueeseen.

Kuvio 16

Rehevä ja kostea lehtolaikku Ristimäentien eteläpuolella. Alueelle kehittynyt tuoreehko lehto koivuineen, haapoineen ja lehtopensaineen. Kasvillisuus rehevää ja suurikokoista, runsaasti lahopuita. Melko runsaasti puupötkkelöitä ja runsaasti maapuita. Myös linnustollista merkitystä. **Suositus:** Mikäli mahdollista tulisi jättää rakentamisen ulkopuolelle.

Kuvio 18

Kuviolla harjun paahdeympäristön kaltainen luontotyyppi. Pohjakerroksessa vielä runsaasti jäkälää ja pensaskerroksessa katajaa. Umpeenkasvua on kuitenkin tapahtunut. Puusto on pääosin melko iäkstäkin mäntyä. **Suositus:** Tulisi pyrkiä jättämään rakentamisen ulkopuolelle. Metso-lakikohde.

Kuvio 19

Lammen pohjoisrannalla ranta ovat lähes kauttaaltaan järeääkin lehtipuuta ja voidaan luokitella kosteaksi lehtolaikuksi. Suurimmaksi osaksi tervaleppiä. Pieniltä osin koivua, halavaa ja harmaaleppiä. Metsälakikohde. **Suositus:** Tulisi jättää rakentamisen ulkopuolelle. Potentiaalinen Metso-kohde (pienvesien lähimetsä).

Kuvio 20

Ketomainen alue, jossa runsaasti arvokasta ja uhanalaista hyönteislajistoa. **Suositus:** tulisi jättää rakentamisen ulkopuolelle.

Kuvio 25

Suunnittelualueen huomionarvoisin kokonaisuus erityisesti pesivän ja muutonaikaisten levähtäjien kannalta. Kasvillisuus on lehtomaisen rehevää, joskin pääosin yksityisessä omistuksessa tonttien ranta-alueita. **Suositus:** tulisi säilyttää nykytilaisena.

Kuvio 27

Erikoinen metsätyyppi. Alueelle on istutettu jalavia, jotka ovat osin levinneet myös ympäristöön. Ei ole kuitenkaan LSL:n mukainen kohde. **Suositus:** säilytetään nykytilankaltaisena. Hienovaraista metsänhoito- toimia kuusettumisen estämiseksi tarvitaan.

lähteet

- Juuti, J. (2015). Parikkalan kunnan metsien Metso-suojeluesitys. Parikkalan kunta 43s.
 Liukko, U-M., Henttonen, H., Hanski, I., Kauhala, K., Kojola, I., Kyheröinen, E.-M., Pitkänen, J.(2016). Suomen nisäkkäiden uhanalaisuus 2015. Suomen Ympäristökeskus 34s.
 Maanmittauslaitos, kartta- ja ortokuva-aineisto 2022.
 Meriluoto, M. ja Soininen, T.(1998). Metsäluonnon arvokkaat elinympäristöt. Tapio. 15s.
 Ramboll (2013). Kolmikannan - Koirniemen osayleiskaavan luontoselvitys. 37s.
 Raunio, A., Sculman, A. ja Kontula, T.(2008). Suomen luontotyyppien uhanalaisuus. Suomen ympäristö 8.
 Suomen lajien uhanalaisuus (2000).Tiainen J., Mikkola-Roos,M., Below, A., Jukarainen, A., Lehikoinen, A., Lehtiniemi,T., Pessa, J., Rajasärkkä, A., Rintala, J., Sirkiä, P., & Valkama, J.(2016). Suomen lintujen uhanalaisuus. Suomen Ympäristökeskus 49.

<https://laji.fi>. Ympäristöhallinnon Laji-GIS -tietojärjestelmä 4/2022 (sensitiivinen lajitieto ja avoin).

<https://www.birdlife.fi/havainnot/tiira/tuloksia/> ladattu 6.8 2022. Kattaa ajat 1.4 2021-6.8 2022.

[https:// www.metsaan.fi/karttapalvelut](https://www.metsaan.fi/karttapalvelut). Metsäkeskus, erityisen tärkeät elinympäristökuviot, 23.6.2022.

[https:// www.laji.fi](https://www.laji.fi) (aineisto ladattu 23.3 2022).

<https://www.ymparisto.fi>. Lintudirektiivin I-liitteen lajit Suomessa. Sisältödokumentti 2007.